

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....
(พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และคณะ เป็นผู้เสนอ)

บรรจระบุเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐

วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐

อ.พ. ๒๐๒/๒๕๕๐

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย
LIBRT

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
Legislative Institutional Repository of Thailand

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... เสนอโดย พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๐

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายหน้ท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวนภพร ชวรงค์กร นิตกร ๖ นายรุ่งธรรม เปรมมางกูร นิตกร ๔
นางสาวจินดา สัตยาธิฐานวานิชย์ นิตกร ๕ นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ นิตกร ๔
นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖ นางกาญจนา ว่าบ้านเลน เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๕๒๕๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ในทุกวันอังคารของสัปดาห์ที่มีการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นต้นไป ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๕๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
ความเป็นมา และสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ	
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.	
(พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
และคณะ เป็นผู้เสนอ)	
● บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	๑
● ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา	
ในชั้นสอบสวน พ.ศ.	๗
● สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา	
ในชั้นสอบสวน พ.ศ.	๘
ส่วนที่ ๒ ภาคผนวก	
● ร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.	
(พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
และคณะ เป็นผู้เสนอ)	(๑)
● บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ	
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.	(๑๓)

ส่วนที่ ๑

- บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ความเป็นมา
- สาระสำคัญ

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... (พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... เสนอโดยพลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

เหตุผล

โดยที่สมควรให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่เกี่ยวกับความผิดอันยอมความได้ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ด้วยการกำหนดแนวทางการสมานฉันท์เพื่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญามาใช้ จะทำให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้มีโอกาสประนีประนอมยอมความกัน เมื่อผู้ต้องหา

สำนึกผิดและยินยอมปรับพฤติกรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาและได้รับการชดเชยค่าเสียหายโดยรวดเร็วทันที ซึ่งจะเป็นผลดีต่อคู่กรณีและเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เพราะสามารถลดระยะเวลาและความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของคู่กรณีลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ลดการทุจริตของเจ้าพนักงาน และลดงบประมาณภาครัฐ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความผิดที่จะให้มีการไกล่เกลี่ยตลอดจนแนวทางที่จะใช้ในการไกล่เกลี่ยได้กำหนดไว้โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติกรรมที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดเชยเยียวยา ความเสียหายความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาญาวิทยาและทัณฑวิทยาตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... มีเนื้อหา ๕ หมวด จำนวน ๑๘ มาตรา สรุปได้ดังนี้

๑) บทนิยามศัพท์

ในพระราชบัญญัตินี้

“ก.ต.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีผู้เสียหาย แต่ไม่รวมคดีที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการใกล้เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ (ร่างมาตรา ๓)

๒) กำหนดความผิดที่ให้มีการใกล้เกลี่ย (หมวด ๑)

๒.๑ กำหนดให้ในคดีอาญาบางประเภทคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการใกล้เกลี่ยได้

- คดีอาญาดังต่อไปนี้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการใกล้เกลี่ยได้

(๑) คดีความผิดอันยอมความได้

(๒) คดีความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ

(๓) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ยกเว้นการกระทำความผิดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตาม (๓) และ (๔) ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี ประโยชน์สาธารณะ และได้รับอนุมัติจาก ก.ต.ช. แล้ว (มาตรา ๕)

๒.๒ กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ร้องขอและผู้ต้องหานั้นได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และได้กระทำผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังรับโทษอยู่หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) คดีที่ผู้ต้องหาที่ร้องขออยู่ระหว่างรอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) คดีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการแล้ว

(๔) คดีที่ ก.ต.ช. ประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการใกล้เกลี่ย (มาตรา ๖)

๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการใกล้เกลี่ย (หมวด ๒)

๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการใกล้เกลี่ย

- ให้มีคณะกรรมการใกล้เคียงประกอบด้วย หัวหน้าสถานีตำรวจ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้างานป้องกันและปราบปรามผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจเป็นกรรมการ หัวหน้างานสอบสวนเป็นกรรมการและเลขานุการและให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (มาตรา ๗)

๓.๒ อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการใกล้เคียง

- ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) พิจารณาคำร้องขอให้มีการใกล้เคียง

(๒) ใกล้เกลี่ยข้อพิพาท กำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียง ไม่ว่าข้อพิพาทนั้นจะได้มีการกระทำความผิดแล้วหรือไม่

(๓) ติดตามผลการใกล้เคียง

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ดำเนินการแทน

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือ ก.ต.ช. กำหนด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการใกล้เคียงร่วมเป็นอนุกรรมการด้วยสำหรับวิธีการสรรหาและคุณสมบัติของบุคคลที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการใกล้เคียงให้เป็นไปตามระเบียบ ก.ต.ช. (ร่างมาตรา ๘)

๓.๓ อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.)

- ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ออกระเบียบ ประกาศหรือมีมติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการใกล้เคียงข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (มาตรา ๙)

๔) การกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการใกล้เคียง (หมวด ๓)

๔.๑ กำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิได้รับการใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ

- ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิได้รับการใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ

หากการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้ใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาตามมาตรา ๕ และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำร้องและคำยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายเสนอต่อคณะกรรมการ (มาตรา ๑๐)

๔.๒ กำหนดให้อำนาจของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนยังคงมีต่อไปจนกว่าได้รับแจ้งว่าการใกล้เคียงเป็น

ผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว

- การดำเนินการตามกระบวนการไกล่เกลี่ย ไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไปจนกว่าได้รับแจ้งว่าการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว (มาตรา ๑๑)

๔.๓ กำหนดให้พนักงานสอบสวนพิจารณารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเพื่อพิจารณา

- ให้พนักงานสอบสวนพิจารณารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความยินยอมของผู้เสียหาย การอยู่ระหว่างต้อหากคดีอาญาหรือถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดอื่น ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่น ๆ อันสมควร แล้วเสนอต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คู่กรณีร้องขอ หากคณะกรรมการเห็นว่าสามารถไกล่เกลี่ยได้ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ (มาตรา ๑๒)

๔.๔ กำหนดให้ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมอยู่ให้ได้รับการปล่อยชั่วคราว เมื่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ย

- ในกรณีคณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ยหากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไปโดยให้ผู้ต้องหา

สาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัด โดยไม่ต้องดำเนินการฟ้อง ผัดฟ้องหรือฝากขังตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ถ้าผู้ต้องหาอยู่ระหว่างผัดฟ้อง หรือฝากขัง ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ปล่อยตัวและมีให้นำระยะเวลาไกล่เกลี่ยเข้าในกำหนดระยะเวลา ผัดฟ้องหรือฝากขัง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นตามวรรคหนึ่งและผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน มีให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ (มาตรา ๑๓)

๔.๕ กำหนดให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยอาจมอบหมายให้อนุกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาดำเนินการไกล่เกลี่ย

- ในการไกล่เกลี่ยคณะกรรมการอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยเองหรือมอบหมายอนุกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ และกำหนดเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยอย่างเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี และอาจอนุญาตให้มีบุคคลที่คู่กรณีร้องขอหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นสมควรเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยก็ได้ หากคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ให้บันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์วิธีการ และรูปแบบที่ ก.ต.ช. กำหนด

ให้การไกล่เกลี่ยดำเนินการเสร็จสิ้นภายในสามเดือน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาให้รับเรื่องไว้ไกล่เกลี่ย ในกรณีมีเหตุ

จำเป็นไม่อาจใกล้เคียงให้เสร็จภายในกำหนดสามเดือน คณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาให้เกินสามเดือนก็ได้ แต่มิให้เกินหกเดือน

ในการพิจารณาใกล้เคียงของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติกรรมที่ได้กระทำระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยา ความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

หากไม่สามารถใกล้เคียงได้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบเพื่อยกคดีขึ้นมาสอบสวนตามกฎหมายต่อไป (มาตรา ๑๔)

๔.๖ กำหนดให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อได้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียงครบถ้วนแล้ว

- เมื่อได้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียงครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่รับมอบหมายในเรื่องดังกล่าวแจ้งผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียงให้พนักงานสอบสวนทราบ และให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป แล้วให้รายงาน ก.ต.ช. ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นว่าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียง ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อยกคดีขึ้นมาสอบสวนตามกฎหมายต่อไป (มาตรา ๑๕)

๔.๗ กำหนดให้ถือเป็นเหตุอายุความในการฟ้องร้องสะตุคดีลง เมื่อคณะกรรมการใกล้เคียงเห็นสมควรให้มีการใกล้เคียง

- เมื่อคณะกรรมการเห็นควรให้มีการใกล้เคียงตามมาตรา ๑๓ แล้วให้ถือเป็นเหตุอายุความในการฟ้องร้องสะตุคดีลง (มาตรา ๑๖)

๕) การกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียง (หมวด ๔)

๕.๑ การกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียง

- ในการตกลงระงับข้อพิพาท ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการพิจารณาเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายต่อผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติกรรมที่ได้กระทำระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยา ความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ โดยความยินยอมของคู่กรณี อาจเพิ่มเงื่อนไขเพิ่มเติมในข้อตกลงอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือตักเตือนตามที่เห็นสมควร

(๒) จัดให้ผู้ต้องหากระทำความผิด บริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการ และผู้ต้องหา เห็นสมควร

(๓) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๔) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือ การประพฤติดี อันอาจนำไปสู่การกระทำผิด ในทำนองเดียวกันอีก

(๕) ให้ไปรับการบำบัดรักษา ความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือ ความเจ็บป่วยอย่างอื่น ให้ไปเข้ารับการอบรม ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรม หรือพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ณ สถานที่และ ตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือ ความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง โดยการชดใช้ค่าเสียหายหรือการกระทำอื่นใด ตามความเหมาะสม

(๗) เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหา กระทำหรือมีโอกากระทำความผิดซ้ำอีก

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการหรือ คณะอนุกรรมการแจ้งข้อตกลงและเงื่อนไข

การไกล่เกลี่ยให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาทราบ (ร่างมาตรา ๑๗)

๖) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด (หมวด ๕)

๖.๑ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด

- ในกรณีที่มีผู้ร้องขอต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่ามีข้อพิพาทและมีผู้จะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูล และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (ร่างมาตรา ๑๘)

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติ

ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....

(พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

และคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... เสนอโดย พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยมีเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

โดยที่สมควรให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่เกี่ยวกับ ความผิดอันยอมความได้ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิด ที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ด้วยการกำหนดแนวทางการสมานฉันท์เพื่อการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทคดีอาญามาใช้ จะทำให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้มีโอกาสประนีประนอมยอมความกัน เมื่อผู้ต้องหาสำนึกผิดและยินยอมปรับพฤติกรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาและได้รับการชดเชย ค่าเสียหายโดยรวดเร็วทันที ซึ่งจะเป็นผลดีต่อคู่กรณี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เพราะสามารถลดระยะเวลาและความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ของคู่กรณีลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ลดการทุจริตของเจ้าพนักงาน และลดงบประมาณภาครัฐ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมและป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความผิด ที่จะให้มีการไกล่เกลี่ยตลอดจนแนวทางที่จะใช้ในการไกล่เกลี่ยได้กำหนดไว้โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหาย ต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และ ประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัณฑ์วิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIART

สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ....
(พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
และคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่สมควรให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่เกี่ยวกับความผิดอันยอมความได้ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ด้วยการกำหนดแนวทางการสมานฉันท์เพื่อการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทคดีอาญามาใช้ จะทำให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้มีโอกาสประนีประนอมยอมความกัน เมื่อผู้ต้องหาสำนึกผิดและยินยอมปรับพฤติกรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาและได้รับการชดเชยค่าเสียหายโดยรวดเร็วทันที ซึ่งจะเป็นผลดีต่อคู่กรณี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เพราะสามารถลดระยะเวลาและความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของคู่กรณีลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ลดการทุจริตของเจ้าพนักงาน และลดงบประมาณภาครัฐ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการอำนวยความยุติธรรมและป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความผิดที่จะให้มีการไกล่เกลี่ยตลอดจนแนวทางที่จะใช้ในการไกล่เกลี่ยได้กำหนดไว้โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติกรรมที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดเชยเยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

พ.ศ. ...."

LIRT

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา
ในชั้นสอบสวน

๔. บทจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

ในพระราชบัญญัตินี้

“ก.ต.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วย
ตำรวจแห่งชาติ

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีผู้เสียหาย แต่ไม่รวมคดี
ที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการไกล่เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ

๗. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อ
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. เนื้อหาของพระราชบัญญัติ

๘.๑ หมวด ๑ ความผิดที่ให้มีการไกล่เกลี่ย

๘.๑.๑ กำหนดให้ในคดีอาญาบางประเภทคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้ มีการไกล่เกลี่ยได้ (ร่างมาตรา ๕)

คดีอาญาดังต่อไปนี้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยได้

(๑) คดีความผิดอันยอมความได้

(๒) คดีความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ

(๓) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ยกเว้นการกระทำความผิดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตาม (๓) และ (๔) ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี ประโยชน์สาธารณะ และได้รับอนุมัติจาก ก.ต.ช. แล้ว

๘.๑.๒ กำหนดขอบเขตการใช้บังคับของพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๖)

พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ร้องขอและผู้ต้องหานั้นได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และได้กระทำผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังรับโทษอยู่หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) คดีที่ผู้ต้องหาที่ร้องขออยู่ระหว่างรอกำหนดโทษ หรือรอกำหนดโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) คดีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการแล้ว

(๔) คดีที่ ก.ต.ช. ประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการไต่สวน

๘.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการไต่สวน

๘.๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการไต่สวน (ร่างมาตรา ๗)

ให้มีคณะกรรมการไต่สวน ประกอบด้วย หัวหน้าสถานีตำรวจ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้างานป้องกันและปราบปราม ผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจเป็นกรรมการ หัวหน้างานสอบสวนเป็นกรรมการและเลขานุการและให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๘.๒.๒ อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการไต่สวน (ร่างมาตรา ๘)

ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณาคำร้องขอให้มีการไต่สวน

(๒) ไต่สวนข้อพิพาท กำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการไต่สวน ไม่ว่าข้อพิพาทนั้นจะได้มีการกระทำความผิดแล้วหรือไม่

(๓) ติดตามผลการไต่สวน

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ดำเนินการแทน

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือ ก.ต.ช. กำหนด

LIART

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย สำหรับวิธีการสรรหาและคุณสมบัติของบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยให้เป็นไปตามระเบียบ ก.ต.ช.

๘.๒.๓ อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) (ร่างมาตรา ๙)

ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ออกระเบียบ ประกาศหรือมีมติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

๘.๓ หมวด ๓ กระบวนการและขั้นตอนในการไกล่เกลี่ย

๘.๓.๑ กำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่า คู่กรณีมีสิทธิได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๑๐)

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิได้รับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ

หากการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาตามมาตรา ๕ และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำร้องและคำยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายเสนอต่อคณะกรรมการ

๘.๓.๒ กำหนดให้อำนาจของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนยังคงมีต่อไป จนกว่าได้รับแจ้งว่าการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว (ร่างมาตรา ๑๑)

การดำเนินการตามกระบวนการไกล่เกลี่ย ไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไปจนกว่าได้รับแจ้งว่าการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว

๘.๓.๓ กำหนดให้พนักงานสอบสวนพิจารณารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเพื่อพิจารณา (ร่างมาตรา ๑๒)

ให้พนักงานสอบสวนพิจารณารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความยินยอมของผู้เสียหาย การอยู่ระหว่างต้องหา คดีอาญาหรือถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดอื่น ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา

LIRT

ตลอดจนเหตุผลอื่น ๆ อันสมควร แล้วเสนอต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คู่กรณีร้องขอ หากคณะกรรมการเห็นว่าสามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

๘.๓.๔ กำหนดให้ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมอยู่ให้ได้รับการปล่อยชั่วคราว เมื่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ย (ร่างมาตรา ๑๓)

ในกรณีคณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ยหากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไปโดยให้ผู้ต้องหาสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัด โดยไม่ต้องดำเนินการฟ้อง ผัดฟ้องหรือฝากขังตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ถ้าผู้ต้องหาอยู่ระหว่างผัดฟ้องหรือฝากขัง ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ปล่อยตัวและมีให้ันระยะเวลาไกล่เกลี่ยเข้าในกำหนดระยะเวลา ผัดฟ้องหรือฝากขัง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นตามวรรคหนึ่งและผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

๘.๓.๕ กำหนดให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยอาจมอบหมายให้อุทธรณ์การดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาดำเนินการไกล่เกลี่ย (ร่างมาตรา ๑๔)

ในการไกล่เกลี่ยคณะกรรมการอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยเองหรือมอบหมายอุทธรณ์การดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ และกำหนดเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยอย่างเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี และอาจอนุญาตให้มีบุคคลที่คู่กรณีร้องขอหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการหรือคณะอุทธรณ์การเห็นสมควรเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยก็ได้ หากคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ให้บันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่ ก.ต.ช. กำหนด

ให้การไกล่เกลี่ยดำเนินการเสร็จสิ้นภายในสามเดือน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาให้รับเรื่องไว้ไกล่เกลี่ย ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจไกล่เกลี่ยให้เสร็จภายในกำหนดสามเดือนคณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาให้เกินสามเดือนก็ได้ แต่มิให้เกินหกเดือน

ในการพิจารณาไกล่เกลี่ยของคณะกรรมการหรือคณะอุทธรณ์การ ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้คณะกรรมการหรือคณะอุทธรณ์การแจ้งพนักงานสอบสวนทราบเพื่อยกคดีขึ้นมาสอบสวนตามกฎหมายต่อไป

LIRT

**๘.๓.๖ กำหนดให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไปเมื่อได้มีการปฏิบัติ
ตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยครบถ้วนแล้ว (ร่างมาตรา ๑๕)**

เมื่อได้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่รับมอบหมายในเรื่องดังกล่าวแจ้งผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยให้พนักงานสอบสวนทราบ และให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป แล้วให้รายงาน ก.ต.ช. ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นว่าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ เพื่อยกคดีขึ้นมาสอบสวนตามกฎหมายต่อไป

**๘.๓.๗ กำหนดให้ถือเป็นเหตุอายุความในการฟ้องร้องสะตุคดีลง
เมื่อคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเห็นสมควรให้มีการไกล่เกลี่ย (ร่างมาตรา ๑๖)**

เมื่อคณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ แล้ว ให้ถือเป็นเหตุอายุความในการฟ้องร้องสะตุคดีลง

๘.๔ หมวด ๔ ข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย

- ข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย (ร่างมาตรา ๑๗)

ในการตกลงระงับข้อพิพาท ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการพิจารณาเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายต่อผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติกรรมที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยา ความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการโดยความยินยอมของคู่กรณี อาจเพิ่มเงื่อนไขเพิ่มเติมในข้อตกลงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือตักเตือนตามที่เห็นสมควร

(๒) จัดให้ผู้ต้องหากระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ และผู้ต้องหาเห็นสมควร

(๓) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๔) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติดุร้าย อันอาจนำไปสู่การกระทำผิดในทำนองเดียวกันอีก

(๕) ให้ไปรับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ให้ไปเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองโดยการชดใช้ค่าเสียหายหรือการกระทำอื่นใดตามความเหมาะสม

(๗) เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหากระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาทราบ

๘.๕ หมวด ๕ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด

- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด (ร่างมาตรา ๑๘)

ในกรณีที่มีผู้ร้องขอต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่ามีข้อพิพาทและมีผู้จะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ส่วนที่ ๒
ภาคผนวก
:
ร่างพระราชบัญญัติ
ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ....

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๒๒๑/๒๕๕๐ วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยกระผมและคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้มีรายชื่อท้ายนี้ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลมาตลอดจนบทวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ประกอบกับมาตรา ๒๕๓ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยตามแนบท้ายนี้ จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก บุญศรี หุ่นสวัสดิ์ ผู้เสนอ

(บุญศรี หุ่นสวัสดิ์)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หมายเลข ๖๕

(ลงชื่อ) ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พลตำรวจเอก อิศระพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้เสนอ
(ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์) (อิสระพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

(ลงชื่อ) พรเพชร วิชิตชลชัย ผู้เสนอ (ลงชื่อ) คำบุญ สิทธิสมาน ผู้เสนอ
(นายพรเพชร วิชิตชลชัย) (นายคำบุญ สิทธิสมาน)

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้เสนอ (ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ปทีป ดันประเสริฐ ผู้เสนอ
(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ) (ปทีป ดันประเสริฐ)

(โปรดพลิก)

รายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 ใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... (ต่อ)

(ลงชื่อ) ประภา เหนาะระกุล ศรีนวลนัค (นางประภา เหนาะระกุล ศรีนวลนัค)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลตำรวจโท วัชรพล ประสารราชกิจ (วัชรพล ประสารราชกิจ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลตำรวจโท อุดลย์ แสงสิงแก้ว (อุดลย์ แสงสิงแก้ว)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก สุเทพ ชรรมรัมย์ (สุเทพ ชรรมรัมย์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วรรษ ชวพงศ์ (นายวรรษ ชวพงศ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) มาณี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ (นางมาณี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช (ประเจตน์ ศิริเดช)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ประมนต์ สุธีวงศ์ (นายประมนต์ สุธีวงศ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พรชัย รุจิประภา (นายพรชัย รุจิประภา)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พรชัย มาตังคสมบัติ (นายพรชัย มาตังคสมบัติ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ประภักดิ์ ศรีลัมพ์ (นายประภักดิ์ ศรีลัมพ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ประเจิด สุขแก้ว (นายประเจิด สุขแก้ว)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อูมา สุกนธมาน (นางอูมา สุกนธมาน)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุนันทา สมบุญธรรม (นางสุนันทา สมบุญธรรม)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ศักดิ์ชัย ธนบุญชัย (นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลโท ชูศิลป์ คุณาไทย (ชูศิลป์ คุณาไทย)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (นายพงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลตำรวจโท สมศักดิ์ แขวงโสภา (สมศักดิ์ แขวงโสภา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อำพน กิตติอำพน (นายอำพน กิตติอำพน)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมโภชน์ กาญจนารักษ์ (นายสมโภชน์ กาญจนารักษ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุรชัย ภู่งประเสริฐ (นายสุรชัย ภู่งประเสริฐ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เรืออากาศโท อภินันท์ สุมนะเสรี (อภินันท์ สุมนะเสรี)	ผู้เสนอ

(๓)

รายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติ
ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... (ต่อ)

(ลงชื่อ) พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ (ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลเอก สมชาย อุบลเดชประชารักษ์ (สมชาย อุบลเดชประชารักษ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พลเอก สุรพล ชินะจิตร (สุรพล ชินะจิตร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อัมมาร์ สยามวาลา (นายอัมมาร์ สยามวาลา)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วัลลภ ตังคณานุรักษ์ (นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลอากาศโท เกรียงเดช เจ็บบจันทรพงษ์ (เกรียงเดช เจ็บบจันทรพงษ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุรางค์ เปรมปรีดี (นางสุรางค์ เปรมปรีดี)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อติศักดิ์ ศรีสรรพกิจ (นายอติศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุธธิธรรม จิราธิวัฒน์ (นายสุทธธิธรรม จิราธิวัฒน์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลเอก อู๊ด เบื้องบน (อู๊ด เบื้องบน)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กิตติ ลิ้มชัยกิจ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พลเอก ปรีดี สามิกักดิ์ (ปรีดี สามิกักดิ์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กำลุนเทพ เทวกุล (หม่อมราชวงศ์กำลุนเทพ เทวกุล)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ทรงพล ทิมาศาสตร์ (นายทรงพล ทิมาศาสตร์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) กীরติ บุญเจือ (นายกীরติ บุญเจือ)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชรินทร์ โทณวนิก (นายชรินทร์ โทณวนิก)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อรจิต สิงคาลวณิช (นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมภพ เจริญกุล (นายสมภพ เจริญกุล)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ศิวะพร ทรรทรานนท์ (นายศิวะพร ทรรทรานนท์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์ (นายวุฒิพงษ์ เปรียบจรรย์วัฒน์)	ผู้เสนอ

LIART

(๔)

รายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติ
ใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... (ต่อ)

(ลงชื่อ)	ภิรมย์ สิมะเสถียร (นายภิรมย์ สิมะเสถียร)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	จุฑาธวัช อินทรสุขศรี (นายจุฑาธวัช อินทรสุขศรี)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลโท สุจิตร์ สิทธิประภา (สุจิตร์ สิทธิประภา)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลอากาศเอก ไพศาล สัตบุตร์ (ไพศาล สัตบุตร์)	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ)	พลอากาศเอก อติเรก จำรัสฤทธิรงค์ (อติเรก จำรัสฤทธิรงค์)	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ)	พลเอก ปรีชา เปรมาสวัสดิ์ (ปรีชา เปรมาสวัสดิ์)	ผู้เสนอ

สำเนาถูกต้อง

(นายรพีพงศ์ ภูษฎาภิรมย์)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติ
สำนักงานการประชุม

(๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

เหตุผล

โดยที่สมควรให้มีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่เกี่ยวกับความผิดอันยอมความได้ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ด้วยการกำหนดแนวทางการสมานฉันท์เพื่อการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญามาใช้ จะทำให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้มีโอกาสประนีประนอมยอมความกัน เมื่อผู้ต้องหาสำนึกผิดและยินยอมปรับพฤติกรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาและได้รับการชดใช้ค่าเสียหายโดยรวดเร็วทันที ซึ่งจะเป็นผลดีต่อคู่กรณี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เพราะสามารถลดระยะเวลาและความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของคู่กรณีลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ลดการทุจริตของเจ้าพนักงานและลดงบประมาณภาครัฐ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการอำนวยความยุติธรรมและป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความผิดที่จะให้มีการใกล้เกลี่ยตลอดจนแนวทางที่จะใช้ในการใกล้เกลี่ยได้กำหนดไว้ โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

หน้าว่าง

Legislative Institutional Repository of Thailand

(๗)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๒ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ก.ต.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจ
แห่งชาติ

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีผู้เสียหาย แต่ไม่รวมคดีที่รัฐ
เท่านั้นเป็นผู้เสียหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการใกล้เกลี่ยในระดับสถานีตำรวจ

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
ความผิดที่ให้มีการไกล่เกลี่ย

มาตรา ๕ คดีอาญาดังต่อไปนี้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยได้

- (๑) คดีความผิดอันยอมความได้
- (๒) คดีความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ
- (๓) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ยกเว้นการกระทำความผิดตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง

(๔) คดีความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตาม (๓) และ (๔) ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี ประโยชน์สาธารณะ และได้รับอนุมัติจาก ก.ต.ช. แล้ว

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ร้องขอและผู้ต้องหานั้นได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และได้กระทำผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังรับโทษอยู่หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) คดีที่ผู้ต้องหาที่ร้องขออยู่ระหว่างรอกำหนดโทษ หรือรอกำหนดโทษ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) คดีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการแล้ว

(๔) คดีที่ ก.ต.ช. ประกาศกำหนดห้ามมิให้มีการไกล่เกลี่ย

หมวด ๒
คณะกรรมการไกล่เกลี่ย

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการไกล่เกลี่ย ประกอบด้วย หัวหน้าสถานีตำรวจ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้างานป้องกันและปราบปราม ผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตาม

การบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจเป็นกรรมการ หัวหน้างานสอบสวนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณาคำร้องขอให้มีการไต่สวน

(๒) ไต่สวนข้อพิพาท กำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการไต่สวน ไม่ว่าข้อพิพาทนั้นจะได้มีการกระทำความผิดแล้วหรือไม่

(๓) ติดตามผลการไต่สวน

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้ดำเนินการแทน

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือ ก.ต.ช. กำหนด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอย่างน้อยต้องมีบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย สำหรับวิธีการสรรหาและคุณสมบัติของบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนให้เป็นไปตามระเบียบ ก.ต.ช.

มาตรา ๙ ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ออกระเบียบ ประกาศหรือมีมติเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการไต่สวนข้อพิพาทตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

หมวด ๓

กระบวนการและขั้นตอนในการไต่สวน

มาตรา ๑๐ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้คู่กรณีทราบในโอกาสแรกว่าคู่กรณีมีสิทธิได้รับการไต่สวนข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวนจากคณะกรรมการ

หากการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอให้ไต่สวนข้อพิพาทคดีอาญาตามมาตรา ๘ และอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำร้องและคำยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ การดำเนินการตามกระบวนการไต่สวน ไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไปจนกว่าได้รับแจ้งว่าการไต่สวนเป็นผลสำเร็จและคู่กรณีได้ปฏิบัติตามข้อตกลงสมบูรณ์แล้ว

LIRT

มาตรา ๑๒ ให้พนักงานสอบสวนพิจารณารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิตนิสัย อาชีพ ฐานะ สิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา พฤติการณ์แห่งคดี การบรรเทาผลร้ายแห่งคดี ความยินยอมของผู้เสียหาย การอยู่ระหว่างต้องหาคดีอาญาหรือถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดอื่น ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่น ๆ อันสมควร แล้วเสนอต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดร้องขอ หากคณะกรรมการเห็นว่าสามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย

ในกรณีที่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ให้คณะกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

มาตรา ๑๓ ในกรณีคณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ยหากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไปโดยให้ผู้ต้องหาสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัด โดยไม่ต้องดำเนินการฟ้อง ผัดฟ้องหรือฝากขังตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ถ้าผู้ต้องหาอยู่ระหว่างผัดฟ้อง หรือฝากขัง ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ปล่อยตัวและมีให้ปรับระยะเวลาไกล่เกลี่ยเข้าในกำหนดระยะเวลา ผัดฟ้องหรือฝากขัง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นตามวรรคหนึ่งและผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน มิให้นำบทบัญญัติในเรื่องระยะเวลาในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ในการไกล่เกลี่ยคณะกรรมการอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยเองหรือมอบหมายอนุกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยก็ได้ และกำหนดเงื่อนไขในการไกล่เกลี่ยอย่างเปิดเผยต่อหน้าผู้กระทำความผิดและอาจอนุญาตให้มีบุคคลที่ผู้กระทำความผิดหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นสมควรเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยด้วยก็ได้ หากผู้กระทำความผิดตกลงกันได้ให้บันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่ ก.ต.ช. กำหนด

ให้การไกล่เกลี่ยดำเนินการเสร็จสิ้นภายในสามเดือน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาได้รับเรื่องไว้ไกล่เกลี่ย ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจไกล่เกลี่ยให้เสร็จภายในกำหนดสามเดือน คณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาให้เกินสามเดือนก็ได้ แต่มิให้เกินหกเดือน

ในการพิจารณาไกล่เกลี่ยของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดและประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบเพื่อยกคดีขึ้นมาสอบสวนตามกฎหมายต่อไป

มาตรา ๑๕ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่รับมอบหมายในเรื่องดังกล่าวแจ้งผลการปฏิบัติตามบันทึก ข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ยให้พนักงานสอบสวนทราบ และให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป แล้วให้รายงาน ก.ต.ช. ทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นว่าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไข การไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งพนักงานสอบสวนทราบเพื่อยกคดีขึ้นมา สอบสวนตามกฎหมายต่อไป

มาตรา ๑๖ เมื่อคณะกรรมการเห็นควรให้มีการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๓ แล้ว ให้ถือเป็นเหตุ อายุความในการฟ้องร้องสะตุคดี

หมวด ๔

ข้อตกลงและเงื่อนไขการไกล่เกลี่ย

มาตรา ๑๗ ในการตกลงระงับข้อพิพาท ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการพิจารณา เยียวยาชดใช้ค่าเสียหายต่อผู้เสียหาย โดยให้คำนึงถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของ พฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อการก่อเหตุ การยอมรับของชุมชน ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบด้วย

คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการโดยความยินยอมของคู่กรณี อาจเพิ่มเงื่อนไข เพิ่มเติมในข้อตกลงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจเป็นครั้งคราว เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้ สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือหรือตักเตือนตามที่เห็นสมควร

(๒) จัดให้ผู้ต้องหากระทำกิจกรรมบริการสังคม หรือสาธารณประโยชน์ตามที่ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ และผู้ต้องหาเห็นสมควร

(๓) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๔) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติดุร้าย อันอาจนำไปสู่การกระทำผิด ในทำนองเดียวกันอีก

(๕) ให้ไปรับการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจหรือความเจ็บป่วย อย่างอื่น ให้ไปเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมหรือพัฒนาพฤตินิสัย ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่กำหนด

(๖) ให้แสดงความสำนึกผิดหรือความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองโดยการชดใช้ ค่าเสียหายหรือการกระทำอื่นใดตามความเหมาะสม

(๑๒)

(๗) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูหรือป้องกันมิให้ผู้ต้องหาคกระทำ
หรือมีโอกาสกระทำความผิดซ้ำอีก

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการแจ้งข้อตกลงและเงื่อนไขการใกล้เคียง
ให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาทราบ

หมวด ๕

การใกล้เคียงข้อพิพาทก่อนที่จะมีการกระทำความผิด

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่มีผู้ร้องขอต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่ามีข้อพิพาทและมีผู้จะก่อเหตุร้าย
ให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลและเสนอความเห็น
ต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ตามที่คณะอนุกรรมการตำรวจและสิทธิมนุษยชนในคณะกรรมการยุติธรรม การตำรวจและสิทธิมนุษยชน ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐

๑.๒ คณะกรรมการยุติธรรม การตำรวจและสิทธิมนุษยชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ย ข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... ตามขั้นตอนต่อไป

๑.๓ ต่อมาสมาชิกสภานิติบัญญัติจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา ในชั้นสอบสวน พ.ศ. .... ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔๒ ประกอบมาตรา ๒๙๓

๒. เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่สมควรให้มีการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวนที่เกี่ยวกับ ความผิดอันยอมความได้ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดที่มีอัตราโทษ จำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ด้วยการกำหนดแนวทางการสมานฉันท์เพื่อการใกล้เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญามาใช้ จะทำให้ผู้เสียหายและผู้ต้องหาได้มีโอกาสประนีประนอมยอมความกัน เมื่อผู้ต้องหาสำนึกผิดและยินยอม ปรับพฤติกรรม ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาและได้รับการชดใช้ค่าเสียหายโดยรวดเร็วทันที ซึ่งจะเป็นผลดี ต่อคู่กรณี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า เพราะสามารถลดระยะเวลาและความยุ่งยากซับซ้อน ในการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมของคู่กรณีลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาการขัดแย้งในชุมชน ลดการทุจริตของเจ้าพนักงาน และลดงบประมาณภาครัฐ และส่งผลให้ประชาชนทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วม ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและป้องกันอาชญากรรมเพื่อเสริมสร้างให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ความผิดที่จะให้มีการใกล้เกลี่ยตลอดจนแนวทางที่จะใช้ในการใกล้เกลี่ยได้กำหนดไว้โดยให้คำนึงถึง ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ความรุนแรงของพฤติการณ์ที่ได้กระทำ ระดับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน สภาพร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และประโยชน์สาธารณะ ความสำนึกผิดและการชดใช้เยียวยาความเสียหาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การยอมรับของชุมชน ความยินยอมของผู้เสียหาย ความจำเป็นตามหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ตลอดจนเหตุผลอื่นประกอบ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

๓.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๓.๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ คือ เพื่อให้คู่กรณีได้มีโอกาสพูดคุย ประนีประนอมยอมความ เมื่อผู้ต้องหาสำนึกผิด ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อันจะเป็นการกระทำที่ ผู้เสียหายได้รับการเยียวยา ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายได้อย่างรวดเร็วทันทั่วทั้ง ลระยะเวลาขั้นตอน ในการปฏิบัติลดภาระค่าใช้จ่ายงบประมาณทั้งภาครัฐและประชาชน และลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล ซึ่งจะ ทำให้ศาลมีเวลาที่จะพิจารณาคดีอื่นที่ยุ่ยากสลับซับซ้อนได้อย่างเต็มที่ อันจะเป็นผลให้เกิดความยุติธรรมขึ้น ในสังคมและที่สำคัญก็คือทำให้คู่กรณีได้มีการสมานฉันท์ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายด้วยความเต็มใจ และพอใจ อันจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องทำภารกิจ

มีความจำเป็นต้องทำอย่างมาก เพราะในปัจจุบันกระบวนการในการดำเนินคดี มีความยุ่งยาก และใช้ระยะเวลานาน ทำให้ความขัดแย้งของคู่กรณีไม่ได้รับการเยียวยาแก้ไขโดยเร็ว นอกจากนี้ คู่กรณียังต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากขึ้นตามไปด้วย จึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องทำภารกิจนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนและเป็นการสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในสังคม

๓.๑.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง

เดิมมีคดีหลายประเภทที่คู่กรณีร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรง ซึ่งพนักงานสอบสวนก็ต้องรับดำเนินการมาโดยตลอดเพื่อความสงบ สุขและสมานฉันท์ในสังคม แต่กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันไม่เปิดโอกาสให้การดำเนินการในลักษณะ ดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องหรือกระทำไปก็เป็นในลักษณะที่ไม่โปร่งใส ไม่มีกฎหมายรองรับ พระราชบัญญัตินี้ จึงได้เปิดโอกาสให้พนักงานสอบสวนและคณะกรรมการฯ ได้ทำการไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ซึ่งจะช่วยให้คู่กรณีได้ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายและอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไปได้

๓.๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ

การออกกฎหมายมาบังคับใช้ซึ่งจะบัญญัติถึงลักษณะขอบเขตความผิด หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการไกล่เกลี่ยให้พนักงานสอบสวนและคณะกรรมการฯ ได้มีอำนาจไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส

๓.๑.๕ มีทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันหรือไม่

ขณะนี้ไม่มีทางเลือกอื่น มีเพียงทางเลือกนี้ทางเดียวเท่านั้นที่ทำให้ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้อง ชอบธรรม และเป็นที่เปิดเผย อีกทั้งจะทำให้คู่กรณีมีการประนีประนอมยอมความ ซึ่งผู้เสียหายก็จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลาและงบประมาณ และอยู่บนความพึงพอใจของคู่กรณี

๓.๑.๖ การกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง ดังนี้

สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมาก ทำให้พนักงานสอบสวนสามารถที่จะทำการไต่สวนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานความพอใจ ความยินยอมของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

๓.๒ ผู้ทำภารกิจ คือ

๓.๒.๑ รัฐควรทำเองหรือควรให้ภาคเอกชนเป็นผู้ทำ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองประชาชน ประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัว

รัฐเป็นหลักในการดำเนินการ ซึ่งผู้ดำเนินการก็คือ พนักงานสอบสวนและคณะกรรมการฯ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐอยู่แล้ว โดยมีภาคเอกชนมาช่วยเสริมเพิ่มเติม รวมทั้งบุคคลที่คู่กรณีร้องขอมาร่วมเป็นคณะกรรมการในการไต่สวนด้วย

๓.๒.๒ ถ้ารัฐควรทำ รัฐบาลควรเป็นผู้ทำหรือควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐควรทำ

๓.๓ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๓.๑ ในการทำภารกิจนั้นจำเป็นต้องมีกฎหมายออกมาบังคับหรือถ้าไม่ตรากฎหมายจะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติการกิจ ดังนี้

จำเป็นต้องตราเป็นกฎหมาย เพราะคดีในหลาย ๆ ประเภท พนักงานสอบสวนไม่สามารถที่จะทำการไต่สวนได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส พนักงานสอบสวนจะต้องทำสำนวนคดีส่งพนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องต่อศาลต่อไป คดีไม่สามารถดำเนินการไต่สวนและยุติได้ในชั้นสอบสวนได้เลย

๓.๓.๒ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎหมาย กฎหมายนั้นควรเป็นระดับชาติหรือท้องถิ่น

กฎหมายนั้นควรเป็นระดับชาติ เพราะต้องบังคับใช้เหมือนกันทั่วราชอาณาจักร โดยเสมอภาคกันเพื่อประโยชน์โดยรวมของประชาชนทุกคน

๓.๓.๓ ถ้าควรเป็นกฎหมายระดับชาติ จำเป็นต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องถิ่นหรือควรทยอยใช้เป็นท้องที่ไป หรือเพียงบางท้องที่เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ และจะกำหนดอายุกฎหมายไว้ด้วยหรือไม่

กฎหมายนั้นควรเป็นระดับชาติ ด้วยเหตุผลตามข้อ ๓.๓.๒ และไม่ต้องกำหนดอายุของกฎหมายนั้น ควรจะมีผลบังคับใช้ได้ตลอดไป

๓.๓.๔ กฎหมายที่จะตราขึ้นนั้นควรใช้ระบบควบคุม ระบบกำกับหรือระบบส่งเสริม

ควรใช้ระบบส่งเสริม กล่าวคือ ส่งเสริมให้คู่กรณีได้มีทางเลือกในการยุติข้อพิพาทของตนโดยร้องขอต่อพนักงานสอบสวน ให้มีการไต่สวนอันจะทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก ความเป็นธรรม ความพอใจทุก ๆ ฝ่าย

๓.๓.๕ สภาพบังคับของกฎหมายควรกำหนดเป็นโทษทางอาญาหรือมาตรการบังคับทางปกครอง

ไม่มีการกำหนดเป็นโทษทางอาญาเพราะเป็นระบบส่งเสริม กฎหมายดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติคล้ายกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓.๔ ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

- ไม่มีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๓.๕ ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๓.๕.๑ บุคคลซึ่งถูกกระทบโดยกฎหมาย

กฎหมายฉบับนี้ มิได้สร้างภาระหน้าที่ให้แก่บุคคลเพิ่มขึ้น แต่ตรงกันข้าม กลับจะเป็นการลดภาระหน้าที่ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในส่วนของตำรวจเองก็เป็นหน้าที่อยู่แล้ว ก็จะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ซึ่งตำรวจได้ดำเนินการตามปกติอยู่แล้ว และจะเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชนในการยุติข้อพิพาทในชั้นสอบสวน

๓.๕.๒ ประชาชนและสังคม

ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาชดใช้ค่าเสียหายได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที ผู้ต้องหาสำนึกผิดกลับตัวกลับใจ เป็นมิตรกันเกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม และคู่กรณีไม่ต้องเสียเวลา และงบประมาณในการดำเนินคดีในชั้นศาล

๓.๕.๓ บทบัญญัติในกฎหมาย

ปฏิบัติได้โดยไม่เกิดความยุ่งยาก แต่กลับจะลดความยุ่งยากในการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรมที่มีอยู่เดิม การปฏิบัติก็อยู่ในภาระหน้าที่ของตำรวจอยู่แล้วที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรม

๓.๕.๔ งบประมาณ

คุ้มค่ามากเพราะเป็นการใช้ทรัพยากรคนและสิ่งของที่มีอยู่เดิมอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมมาก และประชาชนไม่ได้ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพประการใด

๓.๖ ความพร้อมของรัฐ

๓.๖.๑ รัฐมีความพร้อมในด้านกำลังคนซึ่งมีอยู่เดิมแล้วในแต่ละสถานี แต่ละ ภ.จว. อยู่แล้ว และมีความรู้พอที่จะทำการไกล่เกลี่ยได้

๓.๖.๒ เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องไปชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจกฎหมาย กฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการไกล่เกลี่ยในลักษณะการสมานฉันท์ไม่ได้มีลักษณะการบังคับ

๓.๗ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

ยังไม่มีหน่วยงานใดที่จะทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นสอบสวนโดยถูกต้องตามกฎหมายได้ มีแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยอยู่แล้วซึ่งยังไม่มีกฎหมายรองรับที่เป็นรูปธรรม

๓.๘ วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๓.๘.๑ พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ได้ทำให้การปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความโปร่งใส เข้าถึงง่าย เป็นธรรม ประหยัดเวลาและงบประมาณ สอดคล้องรองรับกับระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกประการ

๓.๘.๒ กฎหมายดังกล่าวสร้างระบบตรวจสอบและคานอำนาจในตัวเอง กล่าวคือ ในกระบวนการใกล้เคียงๆ จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๔ ฝ่าย ประชุมกันพร้อมหน้าอย่างเปิดเผย ประกอบด้วย คู่กรณีทั้งสองฝ่าย พนักงานสอบสวนและคณะกรรมการฯ ซึ่งมีผู้แทนประชาชนร่วมอยู่ด้วย และที่สำคัญ ความสำเร็จในการใกล้เคียงอยู่ที่ความพึงพอใจของคู่กรณีทั้งหมด การที่จะใกล้เคียงได้ คู่กรณีต้องเต็มใจ และพึงพอใจอยู่แล้ว ถ้าคู่กรณีไม่พอใจหรือเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็คงไม่ยอมความ การใกล้เคียงก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ การดำเนินการก็จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามปกติ

๓.๘ การอบหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการตรวจอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

กฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ หรือ ก.ต.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นผู้มีอำนาจในการตรวจอนุบัญญัติโดย ก.ต.ช. เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการตำรวจ และกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมาย รวมทั้งการออกเสียง ประกาศ หรือมีมติในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการตำรวจและวิธีปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามแบบแผนนโยบายที่ ก.ต.ช. กำหนดอยู่แล้ว ทำให้การตรวจอนุบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ซึ่งกระทำโดยองค์กรเดียวกันสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ การปฏิบัติราชการของข้าราชการได้อย่างเป็นระบบ และการกำหนดให้ตัวองค์กรซึ่งมีองค์ประกอบ ทั้งจากฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงาน มาร่วมกันพิจารณาตรวจอนุบัญญัติดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นมาตรการป้องกันมิให้มีการตรวจอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควรได้เป็นอย่างดี

๔. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....

๔.๑ เป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือก เพิ่มจากการดำเนินคดีอาญาตามปกติ โดยความเห็นชอบของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย

๔.๒ เป็นเรื่องพิพาทเล็กน้อย ไม่ร้ายแรง ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่คู่กรณีสามารถร้องขอให้มีการใกล้เคียงได้ ประกอบด้วยความผิดต่าง ๆ ดังนี้

ก) คดีความผิดอันยอมความได้

ข) คดีความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ

ค) คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ยกเว้นคดีความผิดตามที่กำหนด โดยกฎกระทรวงตามที่ได้รับอนุญาตจาก ก.ต.ช.

ง) คดีความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงตามที่ได้รับอนุญาตจาก ก.ต.ช.

๔.๓ การใกล้เคียงต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคณะกรรมการ และเมื่อมีการใกล้เคียงเรียบร้อยแล้ว ให้ถือว่าคดีอาญาในเรื่องนี้ยุติลง (สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป)

๔.๔ คณะกรรมการใกล้เคียง ประกอบด้วย

- หัวหน้าสถานีตำรวจ

เป็น ประธานกรรมการ

- หัวหน้างานป้องกันและปราบปราม

เป็น กรรมการ

- กต.ตร.จังหวัด/กต.ตร.สน.ที่มีจากประชาชน เป็น กรรมการ
(ตามระเบียบ ก.ต.ช.๖)
- หัวหน้างานสอบสวน เป็น กรรมการและเลขาฯ
- พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เป็น กรรมการ และผู้ช่วยเลขาฯ

๔.๕ กระบวนการและขั้นตอนการไกล่เกลี่ย

ก) เมื่อพนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์แล้ว หากเห็นว่า คดีสามารถไกล่เกลี่ยได้ ให้แจ้งสิทธิแก่คู่กรณีทราบ

ข) ถ้าคู่กรณีสมัครใจที่จะให้ไกล่เกลี่ย ให้พนักงานสอบสวน ตรวจสอบความประพฤติก และพฤติการณ์ การกระทำ พร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ

ค) หากคณะกรรมการเห็นสมควรไกล่เกลี่ยให้ดำเนินการไกล่เกลี่ยหรือมอบหมาย ให้อนุกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยแทน

ง) ดำเนินการไกล่เกลี่ยโดยกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขการเยียวยา ชดใช้ เพื่อให้ ข้อพิพาทยุติ

จ) เมื่อดำเนินการตามข้อตกลงและเงื่อนไขครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการ รายงานพนักงานสอบสวนทราบและถือว่าคดีเป็นอันยุติ

๔.๖ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนการกระทำความผิด

หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นและจะมีผู้กระทำความผิดต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ของผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวน รวบรวมข้อมูลและความเห็นต่อคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการไกล่เกลี่ย

